

Lubelskie pomniki

Lublin należy do rzędu miast polskich o szczególnie bogatej przeszłości. Niemal na każdym kroku napotykamy w nim na ślady historii, nie tylko tej dawnej, najodleglejszej, ale także najnowszej. Jedne z tych miejsc są od dawna znane i upamiętnione, o wielu innych wiedzą jedynie archeolodzy i historycy.

Opisanie wszystkich zajęło by wiele miejsca, dlatego zatrzymajmy się jedynie przy tych, które utrwalone zostały pomnikami, tablicami lub innymi widomymi znakami. Przeglądu tych miejsc dokonamy w chronologicznej kolejności związanych z nimi wydarzeń, zaczynając od najodleglejszych, a kończąc na współczesnych.

Pomnik upamiętniający zwycięstwo Władysława Jagiełły odniesione nad Krzyżakami pod Grunwaldem jest rzadko zauważany. Niewielki (około 1 m wysokości) czworoboczny słupek murowany stoi na skwerku przy południowej fasadzie kościoła pobrygidowskiego, obok wejścia do liceum ogólnokształcącego. Słupek ten ma na ścianie frontowej wypisaną jedynie datę 1410. Ten skromny pomniczek wystawiony został w 500 rocznicę bitwy, obchodzoną w Lublinie w 1910 roku. Inicjatorem jego budowy był ks. Jan Włodziński, ówczesny rektor kościoła NMP de Tryumpho, który za wydanie broszury „Grunwald, a kościół p. Marii w Lublinie” skazany został przez warszawskiego generał-gubernatora na karę 100 rubli. Jeśli weźmiemy pod uwagę ówczesne stosunki polityczne w zaborze rosyjskim, zrozumiałe staje się, iż w latach tych Polacy nie mogli sobie pozwolić na bardziej okazałe upamiętnienie tak ważnej dla narodu daty.

Rok 1953 był w całej Polsce Rokiem Odrodzenia. Również Lublin włączył się do tych uroczystości. Staraniem Wydziału Kultury PWRN w elewację frontową gmachu Starego Ratusza wmurowana została kamienna tablica upamiętniająca autora „Raju dusznego” i „Żywota Ezopa Fryga” - Biernata z Lublina. Napis na tablicy brzmi: Biernat z Lublina XV/XVI w., ojciec piśmiennictwa polskiego, wyraziciel radykalnych dążeń ludu w epoce odrodzenia. Należy żałować, że niezbyt szczęśliwe umieszczenie tablicy czyni ją słabo dostroczalną dla turystów.

Obecnie istniejący pomnik unii polsko-litewskiej, zawartej w Lublinie w 1569 roku, wystawiony został na Placu Litewskim.